

vil Bestemmelsen i Lovudkastets § 1 derved være ganske væsentlig forandret, og § 1 vil være ubrugelig. Der er jo nemlig mange andre Maader, end de i § 2 angivne, paa hvilke Dele af Udmarksjorderne kunne overgaae til privat Eiendom. § 1 udtrykker i Almindelighed, at hvad der ikke overeensstemmede med denne Lov overgaaer til privat Eiendom, henfalder til Kommunen som dens Eiendom; Endringsforslaget derimod udtrykker sig saaledes, at hvad der ikke overeensstemmede med denne Lovs § 2 overgaaer til privat Eiendom eller Besiddelse, skal henlægges til Kommunen. Saavel efter § 3 som § 4 kunne Stykker af Udmarksjorderne overgaae til privat Eiendom. Dette er dog en forholdsvis mindre Indsigelse mod Endringsforslaget, og selv om det skulde blive vedtaget, vil det jo meget let kunne blive rettet ved 3die Behandling. Jeg forudsætter, at Forslagsstillerens egentlige Hensigt kun har været den, at udvide Begrebet privat Eiendom til tillige at indbefatte saadanne Besiddelser, hvori en Corporation er lodtageri, Fællesbesiddelser for en Corporation, som hvilken man jo kan betragte Huusmændene i et Sogn; men der er kommet noget Andet og Mere dertil, som jeg formoder ikke har været Endringsforslagsstillerens Hensigt.

Hvad Hovedændringsforslaget under Nr. 2 til § 2 angaaer, saa er der af den ærede Endringsforslagsstiller anført, at kun ved Vedtagelsen af dette vilde det være muligt at stadfæste en eller maaskee nogle enkelte Overeenskomster, der alt ere indgaaede mellem Huusmænd og Gaardmænd hver paa sin Side om Delling af Udmarkerne mellem dem. Det maa imidlertid ikke oversees, at man ved at gaae ind paa at stadfæste en saadan Overeenskomst, som af den ærede Endringsforslagsstiller er angivet, hvorved et meget betydeligt Areal af Udmarkerne er henlagt til fortsat Fællesbrug for Huusmændene, ikke alene for de nuværende Huusmænd, men ogsaa for de fremtidige Huusmænd i Sognene, perpetuerer dette Forhold saaledes, at det kun vilde kunne forandres ved en ny Lov, dersom det i sin Tid skulde vise sig ønskeligt, at Fællesskabet mellem Sogne Huusmændene løstes, og Eiendommene udskiftedes mellem Mænd og Mænd, ligesom Til-

fældet nu er og i Fremtiden vil blive mellem Gaardmændene. Jeg anfører ikke dette som en ubetinget Indvending mod Forslaget; men jeg har kun troet det nødvendigt at fremhæve, hvad Endringsforslaget indbefatter i sig, nemlig det, at Fællesskabsforholdet med Hensyn til Udmarkerne paa Bornholm for en Deel bliver perpetueret, for en Deel bliver forsat saaledes, at den definitive Løsning af Fællesskabsforholdet i sin Tid, naar Træng dertil maatte vise sig, kun vil kunne tilvejebringes igjennem en ny Lov. Jeg skal altsaa ikke modsætte mig Vedtagelsen af Hovedændringsforslaget under Nr. 2 og de dermed i Forbindelse staaende andre Endringsforslag, men jeg har kun troet det nødvendigt at præcisere, hvad Endringsforslaget indbefatter i sig, og hvad Conseqventerne deraf ville være. — Endringsforslaget under Nr. 3 kan jeg ikke betragte anderledes, end som overflødig. Den ærede Forslagsstiller syntes selv at have Tvivl om dets Nødvendighed. Det forekommer mig, at naar Loven fastsætter, at Overeenskomster, indgaaede mellem $\frac{3}{4}$ af Huusmændene og $\frac{1}{4}$ af Gaardmændene, og som ere stadfæstede af Indenrigsministeriet, ordne Forholdet, saa er det dermed ogsaa givet, at det er en definitiv Ordning. Imidlertid er Forslaget i ethvert Tilfælde kun overflødig, det er ikke indgribende.

Hvad derimod angaaer Endringsforslaget under Nr. 5, da seer jeg mig ikke istand til at kunne tiltræde det, allermindst i den Almindelighed, hvori Tanken er udtrykt. Det forekommer mig overhovedet meget betænkeligt at gaae ind paa en Afregning med Fortiden i den Forstand, at man vilde give Erstatning for de Ubilligheder eller Uretfærdigheder, der vare tilføiede de Enkelte ved et bestaaende Forhold, hvis retslige Gyldighed har været meget omtvistet, men som dog i ethvert Tilfælde har en vis Hævd for sig. Det forekommer mig betænkeligt i disse Spørgsmaal at ville røre ved Fortiden, idet man, som den ærede Forslagsstiller ved Sagens første Behandling meget rigtig bemærkede, ved at indlade sig paa disse Spørgsmaal vil komme ind i store Vanstueligheder saavel med Hensyn til Omfanget af de Erstatninger, der kunde være Tale om, som med Hensyn til Tiden, hvorfra de skulde reg-